

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM
II ETAP

ROLA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA W BUDOWANIU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

EDUKACJA JAKO NARZĘDZIE BUDOWANIA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Adam Krawiec
Dyrektor Departamentu Edukacji i Sportu
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

REALIZACJA POLITYKI ROZWOJU REGIONALNEGO (MISJA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA)

Zadania:

- programowanie i zarządzanie rozwojem regionalnym
- budowanie sieci partnerów dla rozwoju na szczeblu regionalnym
- koordynowanie działań prorozwojowych realizowanych w regionie
- monitorowanie i ewaluacja realizacji polityki regionalnej

ROLA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA W ROZWOJU REGIONALNYM

Inwestor – podmiot bezpośrednio realizujący i współfinansujący - projekty własne lub partnerskie

Koordynator i lider działań rozwojowych - podmiot opracowujący i realizujący Strategię, wyznaczający jednostki realizacyjne i monitorujący ich działania, zarządzający środkami zewnętrznymi (w tym pochodzącymi z UE) ukierunkowanymi na osiągnięcie celów Strategii

Inspirator – podmiot inicjujący i wspierający kluczowe dla regionu przedsięwzięcia rozwojowe wynikające ze Strategii realizowane na innych poziomach zarządzania publicznego, w szczególności na poziomie krajowym i europejskim

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE – PERSPEKTYWA 2013

PRIORYTET 1 KONKURENCYJNOŚĆ	PRIORYTET 2 SPÓJNOŚĆ	PRIORYTET 3 DOSTĘPNOŚĆ
Cel strategiczny 1 Lepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości	Cel strategiczny 1 Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej	Cel strategiczny 1 Efektywny i bezpieczny system transportowy
Cel strategiczny 2 Wysoki poziom edukacji i nauki	Cel strategiczny 2 Silne, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo	Cel strategiczny 2 Poprawa funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i teleinformatycznej
Cel strategiczny 3 Rozwój gospodarki wykorzystujący specyficzne zasoby regionalne	Cel strategiczny 3 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	Cel strategiczny 3 Lepszy dostęp do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach strukturalnie słabych
Cel strategiczny 4 Efektywna sfera publiczna	Cel strategiczny 4 Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia	Cel strategiczny 4 Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego
Cel strategiczny 5 Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta	Cel strategiczny 5 Wzmacnianie subregionalnych ośrodków rozwojowych	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE – PERSPEKTYWA 2013

PRIORYTET I. KONKURENCYJNOŚĆ

Cel strategiczny 2

Wysoki poziom edukacji i nauki

- podnoszenie poziomu kształcenia w instytucjach edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie wyższym
- wspieranie regionalnych specjalności edukacyjnych i naukowo-badawczych oraz specjalności obejmujących nową technikę i technologię
- eksport usług edukacyjnych do innych regionów i za granicę

**Edukacja i nauka skoncentrowana na własnym rozwoju,
niezaangażowana w budowę kapitału społecznego**

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE – PERSPEKTYWA 2013

PRIORYTET II. SPÓJNOŚĆ

Cel strategiczny 3

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

- aktywizacja, wzmacnianie potencjału i stymulowanie powstawania sieciowych struktur organizacji pozarządowych
- tworzenie warunków dla rozwoju dialogu społecznego między wszystkimi partnerami zaangażowanymi w rozwój społeczno-gospodarczy regionu
- promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej

Niedostrzeganie roli edukacji

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE – PERSPEKTYWA 2013

Inicjatywy SWP w obszarze edukacji – wzmocnienie kapitału społecznego

Pomorskie – dobry kurs na edukację:

- Program pomocy stypendialnej dla uczniów (2008 – 2015)
- Doskonalenie kadr systemu oświaty (2010 – 2011)
- Wyrównywanie szans edukacyjnych w regionie poprzez programy rozwojowe (2010 – 2011)
- Zdolni z Pomorza (2010 – 2013)
- Szkolnictwo zawodowe w regionie a wyzwania rynku pracy (2011 – 2014)
- Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów w regionie poprzez edukację morską (2012 – 2015)

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE – PERSPEKTYWA 2013

Pomorskie – dobry kurs na edukację

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE – PERSPEKTYWA 2020

System edukacji – punkt wyjścia:

- nieefektywnie wykorzystywany w kreowanie atrakcyjnego kapitału społecznego i ludzkiego
- niestymulujący rozwoju aktywności społecznej mieszkańców
- niewzmacniający tożsamości regionalnej
- niedostatecznie zaangażowany w zaspokajanie potrzeb rynku pracy

STRATEGIA → 6 RPS → RPO 2014-2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE		
NOWOCZESNA GOSPODARKA	AKTYWNI MIESZKAŃCY	ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
Wysoka efektywność przedsiębiorstw	Wysoki poziom zatrudnienia	Sprawny system transportowy
Konkurencyjne szkolnictwo wyższe	Wysoki poziom kapitału społecznego	Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna	Efektywny system edukacji	Dobry stan środowiska
	Lepszy dostęp do usług zdrowotnych	

STRATEGIA → 6 RPS → RPO 2014-2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

6 Regionalnych Programów Strategicznych

w tym program w zakresie aktywności zawodowej i społecznej

CEL GŁÓWNY – Aktywni Pomorzanie

CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Wysoki poziom zatrudnienia	CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Wysoki poziom kapitału społecznego	CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Efektywny system edukacji
Priorytet 1.1 Aktywność zawodowa bez barier	Priorytet 2.1 Silny sektor pozarządowy	Priorytet 3.1 Edukacja dla rozwoju i zatrudnienia
Priorytet 1.2 Fundamenty przedsiębiorczości	Priorytet 2.2. Regionalna wspólnota	
Priorytet 1.3 Adaptacja do zmian rynku pracy	Priorytet 2.3 Przestrzeń dla aktywności	Priorytet 3.2 Indywidualne ścieżki edukacji

Struktura finansowa RPO WP 2014 - 2020

Oś Priorytetowa	Alokacja EU (mln EUR)	% alokacji
1. Komercjalizacja wiedzy	139,86	7,50
2. Przedsiębiorstwa	174,65	9,37
3. Edukacja	119,58	6,41
4. Kształcenie zawodowe	68,68	3,68
5. Zatrudnienie	225,47	12,09
6. Integracja	114,31	6,13
7. Zdrowie	104,98	5,63
8. Konwersja	159,01	8,53
9. Mobilność	357,21	19,16
10. Energia	214,95	11,53
11. Środowisko	120,91	6,48
12. Pomoc techniczna	65,21	3,50
EFS	524,56	28,13
EFRR	1340,25	71,87
OGÓŁEM	1 864,81	100,00

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020

Cel strategiczny 2. AKTYWNI POMORZANIE

- dynamiczni, przedsiębiorczy
- wszechstronnie się rozwijający, podnoszący swoje kompetencje i dobrze odnajdującymi się na rynku pracy
- tworzący wspólnotę zdolną do twórczego współdziałania w różnych sferach życia społecznego
- umacniający tożsamość regionalną w oparciu o zróżnicowane i bogate dziedzictwo
- skutecznie wpływający na poprawę efektywności instytucji publicznych
- zapewniających lepszy dostęp do wyższej jakości usług publicznych

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020

Cel operacyjny 2.3.

Efektywny system edukacji

Wybór strategiczny:

usługi edukacyjne na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym uwzględniające kompetencje istotne z punktu widzenia rozwoju kapitału społecznego, odnalezienia się na rynku pracy, postępu technologicznego i wyzwań cywilizacyjnych

dostęp do edukacji przedszkolnej i zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3 jako rzeczywiste wyrównywanie szans edukacyjnych

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020

Zobowiązanie SWP w obszarze edukacji

Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkoły

Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Mechanizm współpracy uczelni ze szkołami

System monitorowania losów absolwentów

Sieć dialogu edukacyjnego w regionie

Regionalny system poradnictwa zawodowego

REGIONALNY PROGRAM STRATEGICZNY AKTYWNI POMORZANIE

Przedsięwzięcie strategiczne w obszarze edukacji	Wartość (mln zł)	Termin realizacji
Sieć ponadgimnazjalnych szkół zawodowych	325,9	2023
Kompleksowe wsparcie szkół i placówek	251,0	2020
Zdolni z Pomorza	43,9	2023
RAZEM	620,8	

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020

FUNDAMENTY POMORSKIEJ EDUKACJI:

- I. **Wielosektorowy dialog edukacyjny i trwała współpraca**
między szkołami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami i podmiotami otoczenia szkoły w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych przyczyniających się do rozwoju kapitału społecznego

- II. **Odpowiedzialność jst za jakość edukacji**

DIALOG EDUKACYJNY

-przestrzeń wymiany poglądów, kreowania kierunków regionalnej i lokalnych polityk oświatowych w regionie, oceny efektów edukacji w regionie

zaangażowane środowiska

- organy prowadzące
- rodzice
- uczniowie
- organizacje pozarządowe
- nauczyciele
- dyrektorzy
- uczelnie
- pracodawcy

narzędzia dialogu edukacyjnego

- rady oświatowe (art. 48 u.s.o.)
- Forum Pomorskiej Edukacji – coroczne debaty o kluczowych problemach pomorskiej edukacji oraz perspektyw ich rozwiązania
- Pomorska Akademia Liderów Edukacji

Cel powołania i funkcjonowania
- opiniowanie/wskazywanie
podstawowych
kierunków polityki oświatowej w
regionie

- **Uchwała nr 792/XXXVII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2014 roku**
- **Pierwsze posiedzenie – 2 czerwca 2014 roku**

POMORSKA RADA OŚWIATOWA – SKŁAD OSOBOWY

1. Marszałek Województwa Pomorskiego
2. Przewodniczący Sejmiku Województwa Pomorskiego
3. Radni Sejmiku Województwa Pomorskiego
4. Byli ministrowie i wiceministrowie oświaty z województwa pomorskiego:
 - Katarzyna Hall – Minister Edukacji Narodowej w latach 2007– 2011
 - Wojciech Książek – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej w latach 1997–2001
 - Franciszek Potulski – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu w latach 2003–2004
 - Edmund Wittbrodt – Minister Edukacji Narodowej w latach 2000–2001
5. Janusz Rachoń – Senator, Rektor Politechniki Gdańskiej w latach 2002-2008
6. Przedstawiciele instytucji i podmiotów oddziałujących na szkoły

APEL POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ

My, Członkowie Pomorskiej Rady Oświatowej, świadomi wagi edukacji, mając na celu społeczny i gospodarczy rozwój regionu, wyrażamy głęboką troskę o pomorską edukację - o kondycję szkół na każdym etapie edukacyjnym: podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, a także na poziomie wyższym.

Apelujemy zatem do Wszystkich osób i instytucji na Pomorzu o dbałość o edukację na każdym etapie i w każdym miejscu, w którym odbywa się proces uczenia i nauczania. Wierzimy głęboko, iż tylko stała, wspólna troska wszystkich mieszkańców naszego regionu o jakość pomorskiej edukacji, może przynieść oczekiwane efekty w postaci rozwoju społecznego i gospodarczego naszego regionu, a tym samym – poprawy jakości życia Pomorzan.

narzędziami tworzenia tego systemu.

Apelujemy zatem do Wszystkich osób i instytucji na Pomorzu o dbałość o edukację na każdym etapie i w każdym miejscu, w którym odbywa się proces uczenia i nauczania. Wierzimy głęboko, iż tylko stała, wspólna troska wszystkich mieszkańców naszego regionu o jakość pomorskiej edukacji, może przynieść oczekiwane efekty w postaci rozwoju społecznego i gospodarczego naszego regionu, a tym samym – poprawy jakości życia Pomorzan.

Członkowie
Pomorskiej Rady Oświatowej

Mieczysław Struk
Przewodniczący
Pomorskiej Rady Oświatowej

OWANIA OŚWIATY
KALNYM ETAP II

POMORSKA RADA OŚWIATOWA

uznaje za ważne stworzenie systemu wsparcia szkoły obejmującego:

- doskonalenie nauczycieli zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami szkoły
- wsparcie nauczycieli we wdrażaniu nowych metod pracy dydaktycznej w ramach sieci współpracy i samokształcenia
- przygotowanie nauczycieli do kształtowania wśród uczniów kompetencji kluczowych i promocji wśród uczniów idei kształcenia ustawicznego
- upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży uczestnictwa w kulturze, sporcie i rekreacji, postaw obywatelskich, proekologicznych, wpływających na budowanie więzi lokalnych i regionalnych, a także zachowania zdrowego stylu życia
- tworzenie szkół referencyjnych jako miejsc wdrażania innowacji pedagogicznych, prowadzenia szkół ćwiczeń dla studentów, lekcji otwartych, staży i praktyk dla nauczycieli

WSPARCIE PRACY SZKOŁY – ISTOTNE PRZESŁANKI

1. Realizacja przez okres co najmniej jednego roku
2. Projekty obejmujące co najmniej 60% szkół organu prowadzącego
3. Wsparcie szkół łączące programy kształcenia uczniów oraz doskonalenia nauczycieli
4. Zakres działań wynikający z przeprowadzonej diagnozy potrzeb
5. Programy działań opracowane na bazie regionalnych standardów wsparcia szkół
6. Partnerska współpraca z innymi JST, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami

REGIONALNE RAMY KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ W RAMACH OSI PRIORYTETOWEJ 3. EDUKACJA RPO WP 2014-2020

- Cele dokumentu
- Ramy kompleksowego wsparcia przedszkoli
- Ramy kompleksowego wsparcia szkół
- Ramy wsparcia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe
- Rozwój wielosektorowego dialogu edukacyjnego
- Organizacja szkół referencyjnych
- Wsparcie ucznia szczególnie uzdolnionego
- Programy motywacyjne dla uczniów szkół zawodowych

RAMY KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA SZKÓŁ

1. Ogólne zasady realizacji projektów zakładających kompleksowe wsparcie szkół
2. Zasady przeprowadzania diagnozy
3. Rozwój u uczniów kompetencji kluczowych ważnych dla rozwoju kapitału społecznego i na rynku pracy
4. Rozbudzanie kreatywności i innowacyjności
5. Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego
6. Praca z uczniem z niepełnosprawnościami i/lub z zaburzeniami rozwoju oraz z uczniem młodszym
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów
8. Doskonalenie zawodowe nauczycieli

ZASADY PRZEPROWADZANIA DIAGNOZY

Etapy:

- diagnoza potrzeb rozwojowych szkół
- diagnoza potrzeb edukacyjnych organu prowadzącego

Diagnoza potrzeb rozwojowych szkół powinna:

- wykorzystać dane zawarte w obowiązujących w szkole dokumentach
- wykorzystać dostępne narzędzia diagnostyczne
- uwzględniać opinie interesariuszy szkoły

Diagnoza potrzeb edukacyjnych organu prowadzącego powinna:

- obejmować potrzeby rozwojowe poszczególnych szkół
- uwzględniać zapisy lokalnych dokumentów strategicznych

ROZWÓJ U UCZNIÓW KOMPETENCJI KLUCZOWYCH – KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kształtowanie postaw:

- kreatywność, innowacyjność, odpowiedzialność, pracowitość, ciekawość poznawcza, zdolność do samooceny, otwartość na drugiego człowieka

Specyfika działań:

- wykorzystywanie różnych formy aktywności
- wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK)
- uwzględnianie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów

DOSKONALENIE ZAWODOWE NAUCZYCIELI

Założenie:

wsparcie nauczycieli w przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym

Obejmuje:

budowę i funkcjonowanie sieci współpracy i samokształcenia

Uwzględnia:

- dominację form opartych o techniki warsztatowe
- ścisłe łączenie teorii z praktyką zawodową
- działania wdrożeniowe, w tym wsparcie i konsultacje specjalisty
- przygotowanie nauczycieli do indywidualizacji pracy z uczniami
- wymianę doświadczeń i refleksji
- monitorowanie i ewaluację doskonalenia zawodowego nauczycieli

ROZWÓJ WIELOSEKTOROWEGO DIALOGU EDUKACYJNEGO

Projekty realizowane w partnerstwie:

- JST (gmina, powiat lub region), jednostki organizacyjne JST i organizacje pozarządowe

Projekty powinny doprowadzić do realizacji regionalnej i lokalnych polityk edukacyjnych poprzez:

- wypracowanie zasad współpracy samorządów lokalnych i regionalnego
- uspołecznienie procesów zarządzania szkołą
- wdrożenie mechanizmów poprawiających spójność edukacyjną
- współpracę różnych podmiotów na rzecz edukacji

ORGANIZACJA SIECI SZKÓŁ REFERENCYJNYCH

Szkoła referencyjna:

- wspiera organizację praktycznego kształcenia studentów
- prowadzi eksperymenty i wdraża innowacje pedagogiczne
- wspiera doskonalenie nauczycieli

Dobór szkoły referencyjnej:

- znaczące osiągnięcia edukacyjno-wychowawcze (np. doświadczenie w realizacji projektów edukacyjnych i wdrażaniu innowacji pedagogicznych)

Sieć szkół referencyjnych powinna obejmować minimum szkołę/placówkę:

- mającą doświadczenie w zakresie edukacji włączającej
- mającą doświadczenie w zakresie edukacji integracyjnej
- mającą doświadczenie w zakresie edukacji specjalnej

**ODPOWIEDZIALNOŚĆ
JST/ORGANÓW PROWADZĄCYCH
ZA JAKOŚĆ EDUKACJI**

DIALOG EDUKACYJNY

POMORSKI SYSTEM JAKOŚCI EDUKACJI

1. System wsparcia szkół – edukacja ogólna i zawodowa
2. Wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych
3. Wspieranie uczniów niepełnosprawnych i uczniów z zaburzeniami rozwoju
4. Systemowa współpraca uczelni ze szkołami i placówkami edukacyjnymi
5. System monitorowania losów absolwentów

DZIAŁANIA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

CELOWOŚĆ I RACJONALNOŚĆ WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW FINASOWYCH SŁUŻĄCYCH BUDOWIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO POPRZEZ WYPRACOWANIE POMORSKIEGO SYSTEMU JAKOŚCI EDUKACJI